

USKON HEDELMÄT

Pekka Ervastin esitelmä 15/10 1916

Uskon hedelmät on meillä tämänpäiväisen luennon aiheena. Olemme kahtena edellisenä sunnuntaina puhuneet uskosta ja siitä, mitä usko merkitsee, ja kuten muistatte, olemme tehneet eron nk. kuolleen uskon ja elävän uskon välillä. Me olemme, lyhyesti sanoen, selittäneet, että elävä usko on uskoa ja luottamusta siihen jumalalliseen rakkauteen, jonka me voimme tuntea sisässämme ja josta me voimme tulla tajuiksi sisässämme. Me sanomme, että tämä rakkaus ei ole ainoastaan sitä, että me tunnemme, miten Jumala, elämän suuri salaisuus, on täynnä rakkautta meitä kohtaan, vaan että se on myös sitä, että me itse tunnemme rakastavamme kaikkia eläviä olentoja. Rakkauden elävä voima on syntynyt meidän sisässämme, ja tämä voima on se elävä usko, josta reformation suuri alkaja Martti Luther puhui. Tätä rakkauden voimaa hän tarkoitti puhuessaan uskosta, sillä tässä uskossa ihmisen sielu täyttyy jumalallisella rakkaudella. Me puhuimme myös siitä, kuinka Lutherin käsityksen mukaan, sen henkisen taistelun kautta saavutetun käsityksen mukaan, joka hänellä oli, tämä jumalallinen rakkaus ilmenee meille Jeesus Kristuksessa. Kun ihminen katselee Jeesus Kristuksen personaa, hänen elämäänsä ja kuolemaansa, silloin ihmiselle selviää jumalallisen rakkauden suuruus ja hänessä herää tämä usko, joka hänet pelastaa.

Tällä kerralla tahdomme tarkastaa tätä uskoa siltä kannalta, miten se vaikuttaa ihmisen elämään, mitä tämä elävä usko vaikuttaa ihmisen asemaan elämässä, hänen suhteeseensa häntä ympäröiviin ihmisiin ja oloihin. Ja silloin tämä tarkastelumme jakautuu aivan luonnollisesti kahteen jaksoon,

sillä elävän uskon vaikutus näkyy osaksi ihmisen sisäisessä elämässä, osaksi hänen ulkonaisessa elämässään eli suhteessaan ympäristöön ja maailmaan. Ja kun kysymme: ”Millä tavalla elävä usko vaikuttaa ihmiseen sisäisesti, millä tavalla muodostuu ihmisen sieluelämä ja henkinen elämä sen jälkeen, kun hänessä on herännyt elävä usko? Millaiseksi hän tuntee itsensä, ja millaiseksi se usko muodostaa hänen elämänsä?”, niin voimme saada vastauksen suorastaan Lutherin omista opetuksista. — Me olemme huomanneet näissä luennoissa, että Luther oli todellisuudessa suuressa määrin toisenlainen ihminen, kuin miksi häntä on myöhemmin kuvattu; että se, mikä on myöhemmin kiteytynyt opinkappaleiksi ja dogmeiksi, se oli hänelle, ensimmäiselle herättäjälle, elävää elämää; ja että kun pääsemme kiinni Lutherin hengestä, niin ymmärrämme hänen sanojaankin paremmin. Ja siksi voimme kuvata myös uskon vaikutusta ihmisen sieluelämään käyttämällä Lutherin sanoja. — Luther sanoo: ”Usko tekee ihmisen vapaaksi.” Siinä on elävän uskon koko psykologinen salaisuus. Ihminen vapautuu, hän tulee aivan vapaaksi olennoksi, kun hänessä on syttynyt rakkaus kaikkia olentoja kohtaan. Tämä rakkaus vapauttaa ihmisen niin, että hän tuntee itsensä vapaaksi, hän tuntee itsensä ihmiseksi elävien ihmisten joukossa. Hän ei ole elävä ainoastaan ulkonaisessa merkityksessä, vaan hän on henkisesti elävä ihminen, hän on vapaa, hän on Jumalan lapsi, Jumalan poika tai Jumalan tytär, hän on kaikkien elävien olentojen veli. Hän tuntee sisässään rakkautta kaikkia kohtaan ja se tekee hänet vapaaksi, hän tuntee, että hän on suuren Isän poika. Ja koska hänen Isänsä, se suuri elämä, josta hän on lähtöisin, on vapaa, niin hänkin on kuninkaallisen vapaa. Hän on niin vapaa, että hän ei tunne mitään sidettä, ei mitään pakkoa, joka lepäisi ikeenä hänen päällään. Hän on henkiolento, hän on sielullinen,

kuolematon olento, jota ei voi mikään sitoa, ei mikään kahlehtia. Niin merkillinen on se uusi tietoisuus, mikä hänessä on syntynyt, että se tekee hänet aivan toisen maailman kansalaiseksi. Hän ei ole enää sama olento kuin ennen, hän on jumalallisen maailman kansalainen, maailman josta hän ei ole ennen mitään tiennyt. Jokaisessa ihmisessä voi syntyä tällainen usko, ja silloin ihminen on itsessään hengellinen olento, hän on itse itselleen pappi. Hän ei enää tarvitse ulkonaista pappia, ei kirkkoa, ei ulkonaista järjestystä, sillä hän on itsessään pappi. Ja jos papillisia ihmisiä voi olla jollakin tavalla olemassa, niin tapahtuu se siksi, että muutamille ihmisille on annettu lahja neuvoa ja opettaa muita. Näin opettaa Luther itse. Tällaiset opit Lutherilta tuntuvat ehkä odottamattomilta ja hämmästyttäviltä, mutta ne todistavat selvästi, että Lutherilla oli tietoa hengen pyhistä salaisuuksista. Tämä Lutherin opettama vapaus merkitsee sitä vapautta, joka nostaa meidät kaikkien olosuhteiden yläpuolelle, se on selvä tuntomerkki elävästä uskosta meissä. Jos ihmisessä on elävä usko, niin hän rakastaa kaikkia. Hän ei voi sille mitään, että hän rakastaa kaikkia olentoja ja tuntee olevansa vapaa. Kaikki filosofinen spekulatio tahdon vapaudesta jää syrjään käytännöllisen todellisuuden edessä. Filosofit todistavat, ettei ihmisellä voi olla vapaata tahtoa, mutta ihminen, jossa on elävä usko, tuntee itsensä vapaaksi, sillä hänessä elää Jumala, joka on sekä vapaus että välttämättömyys. Siinä on vapauden salaisuus, siinä on elävän uskon vaikutus ihmisen sisäisessä olemuksessa, ihmisen sielussa. Tähän tähtäävät myös Lutherin sanat: ”Ei mikään hyvä työ voi tehdä ihmistä autuaaksi, usko yksin autuuttaa”, sillä elävä usko tekee ihmisen hyväksi, ja hyvä ihminen tekee aina hyviä töitä, aivan niinkuin Jeesuskin sanoi: ”Hyvä puu kantaa hyviä hedelmiä, mutta huono puu kantaa huonoja hedelmiä”. Kysymys on juuri siitä, että ihminen itse muuttuu

hyväksi, sillä kun ihminen on muuttunut hyväksi, silloin hänen tekonsakin ovat luonnollisesti hyviä. Mutta jos ihminen ei ole hyvä, jos hän on sydämessään paha, niin eivät hänen hyvät tekonsa, olkoot kuinka loistavia tahansa, voi häntä muuttaa hyväksi. Elävä usko yksin tekee ihmisen hyväksi, sillä usko avaa ihmisen sisässä kaikki hyvät lähteet. Ei pidä silti ajatella, että ulkonaiset hyvät työt ovat aivan arvottomia, sillä kaikella, mitä ihminen yrittää, on arvonsa, mutta se ei ole sitä hyvää työtä, joka seuraa ihmisen uudestisyntymistä hyvyyteen ja rakkauteen, ja sillä on aivan toinen vaikutus, se, joka näkyy ihmisen suhteessa maailmaan.

Me kysymme nyt: ”Millainen on henkisesti uudestisyntyneen ihmisen suhde maailmaan?” Muistakaamme, että hän tuntee sisässään itsensä aivan vapaaksi, hän on sisäisesti herra, kuningas, jota kukaan ei voi käskää tai pakottaa. Mutta kun hän katselee ulos maailmaan, niin hän huomaa, että hän fyysisenä, aineellisena olentona kuuluu aineen maailmaan, maailmaan, jossa on lukematon joukko samanlaisia olentoja. Tämä ruumiillinen ainemaailma ei ole hänen käskynsä alainen, vaan se tottelee omaa lakiaan ja se laki on välttämättömyys. Ihminen on siis sisässään vapaa olento, henkiolento, mutta ruumiinsa kautta hän on jäsen välttämättömyyden maailmassa. Hänen ruumiinsa tarvitsee huolenpitoa ja unta, hän elää yhteiskunnassa, jossa vallitsevat määrätyt lait. Hän ei ole vapaa ruumiillisena olentona, sillä hän on aineellisuutensa kautta ja nojalla jäsen tällaisessa välttämättömyyden maailmassa, jossa hänenkin täytyy totella välttämättömyyden lakia. Miten hän suhtautuu tähän välttämättömyyteen, tähän kosmokseen? Hän suhtautuu siihen sangen merkillisellä tavalla. Hän katselee sitä ja tunnustaa olevansa sen jäsen, mutta ei pakosta vaan vapaaehtoisesti. Ihminen on vapaaehtoisesti jäsenenä välttämättömyyden

maailmassa, eikä kukaan voi häntä pakottaa siinä olemaan, ellei hän itse sitä tahdo. Hän voi tehdä itselleen mitä vain, hän voi vaikka riistää hengen itseltään. Mutta kun ihminen tuntee olevansa täällä vapaaehtoisesti, silloin hän tajuaa myös, että tämä välttämättömyyden elämä on sellaista, johon hän on tahtonut vapaaehtoisesti tulla. Hän tuntee: ”Kukaan ei ole minua tähän pakottanut, vaan minä olen tätä itse vapaaehtoisesti tahtonut ja silloin tämä välttämättömyys on minulle vapaaehtoista, tämän välttämättömyyden olen vapaaehtoisesti pukeutunut päälleni.” Aivan samoin, kuin Jeesuksesta on sanottu: ”Hän otti orjan muodon ja tuli ihmisten kaltaiseksi”, samoin tuntee ihminen, että hän on vapaaehtoisesti valinnut tämän välttämättömyyden elämän, tai myös, että Jumalan rakkaus on hänet tänne lähettänyt ja että tämä Jumalan rakkaus on yhtä hänen tahtonsa kanssa. Tämä on yleispiirteisissään se filosofinen kanta, jolla ihminen suhtautuu tähän aineelliseen elämään, mutta tämä kanta ei vielä selitä, millä tavalla ihminen tässä elämässä toimii ja menettelee, kun hänessä on syntynyt elävä usko.

Kun ihmisessä syttyy elävä usko, niin hänelle alkaa näkyä yhä selvemmin ja selvemmin se elämä, jota hänen tulisi elää. Hän tuntee rakkautta kaikkia ihmisiä, kaikkia olentoja kohtaan, hän tuntee olevansa Jumalan ainutsyntyinen poika. Ja silloin hän sanoo itselleen ja Jumalalleen: ”Nyt minä tahdon elää niin, että todella olen kuin veli kaikkien kanssa.” Ja ensimmäinen askel, ensimmäinen aste tässä ihmisen elävässä uskossa on luullakseni useimmissa tapauksissa seuraava: Ihminen sanoo itselleen: ”Minä olen veli kaikkien kanssa, minä olen kaikkien palvelija, kaikkia minä rakastan. En minä rakasta niin, että tahtoisin toisia hallita tai sortaa, vaan tahtoisin ihmisiä palvella, olla heille hyödyksi ja iloksi. Näin ollen siis tahdon, että uusi elämäni tässä maailmassa olisi sitä laatua,

ettei kukaan minua huomaisi, etten nousisi kenenkään ihmisen yläpuolelle, vaan olisin pienin ihmisten palvelija, ja samalla rakkautta uhkuva ja hyvä, niin että Isän kunnia tulisi minussa ilmi. Isä, tapahtukoon sinun tahtosi, ja koska sinun tahtosi on, että olen kaikkien palvelija, niin anna minun tulla pieneksi, köyhäksi, sorretuksi ja ylenkatsotuksi, anna minun tulla sellaiseksi, että sisässäni tuntisin, etten ole kenenkään sortaja!” Ja kun katselemme niiden ihmisten elämää, joissa tämä usko on herännyt, niin huomaamme, että he tekevät juuri näin. He luopuvat rikkaudestaan ja asemastaan, luopuvat rikkaudestaan niinkuin Fransiscus Assisilainen, tai luopuvat kaikesta, niinkuin Buddha teki, ja silloin alkaa heidän henkinen suuruutensa heissä loistaa. He voivat tulla ihmisten vihaamiksi tai sorretuiksi, mutta heissä elää Isän rakkaus, ja se heissä loistaa. Tämä on tavallisesti elävän uskon ensimmäinen vaikutus ihmisen elämään. Se vaikuttaa tällä tavalla. Ihminen ymmärtää ja mielessään kuvailee näin, ja se voi muodostaa ihmisen elämän sellaiseksi, että hän voi tulla pieneksi, sorretuksi ja vainotuksi.

Ja kun ihminen on ottanut tämän askeleen, niin hänen suhteensa häntä ympäröivään maailmaan alkaa merkillisellä tavalla rikastua, se alkaa merkillisellä tavalla muuttua. Hän alkaa huomata, tajuta, nähdä, tietää, että se maailma, jossa hän aineellisena, ruumiillisena olentona elää, ei rajoitu ainoastaan tähän fyysillisesti nähtävään maailmaan, vaan että se käsittää toisiakin, näkymättömiä maailmoita. Hän alkaa tuntea olevansa jäsen myös jossain näkymättömässä maailmassa, siinä maailmassa, jossa elävät ne ihmiset, jotka ovat siirtyneet pois tästä maailmasta, mutta jossa elää paljon muitakin olentoja, ihmeellisiä, salaperäisiä olentoja. Sanalla sanoen, hän tulee jonkin henkimaailman jäseneksi, henkimaailma kokoontuu hänen ympärilleen. Enkelit, niinkuin kerrotaan raamatussa,

alkavat astua alas ja ylös taivaasta, ne lähestyvät häntä, puhuvat, keskustelevat hänen kanssaan ja auttavat häntä monella tavalla. Hän, joka jäi pieneksi, yksinäiseksi ja hyljättyksi tässä maailmassa, hän tulee nyt jäseneksi toisessa maailmassa, jossa hänellä on paljon ystäviä ja auttajia. Kun ihmiset ovat kääntäneet kasvonsa pois hänestä, tulevat enkelit hänen luokseen. — Moni ihminen on tätä kokenut. Monet ovat kertoneet kokemuksistansa ja olen huomannut, että kun heissä on usko syttynyt, niin he ovat tahtoneet tulla pieniksi, köyhiksi. Ja jos he ovat jo olleetkin köyhiä, niin he ovat rukoilleet Jumalaa, että saisivat aina olla pieniä ja köyhiä. Ja kun heissä on herännyt elävä Jumalan rakkaus, silloin he ovat lähestyneet henkimaailmaa. Heidän sielunsa lähestyy vainajien sieluja ja heidän kuolleet ystävänsä, rakkaansa, ja monet muut luonnon olennot tulevat heidän luokseen valmiina heitä palvelemaan ja auttamaan. — Nyt en tahdo lainkaan puhua niistä vaaroista, joita voi tulla eteen uskon elämässä, sillä kun ihmisessä on elävä usko ja hänen mielensä on nöyrä, niin hän näkee läpi vaarojen ja läpi harhojen. Näkymättömässä maailmassa on monenlaisia vaaroja, jotka ihmistä uhkaavat, mutta se ihminen, jolla on nuo uskon tuomat kilvet, voi niitä torjua. Hän on tullut uskon ja rakkauden kautta osalliseksi aivan merkillisestä elämästä.

Mutta tämän jälkeen alkaa ihmiselle kirkastua uskon elämä aivan uudelta puolelta, usko alkaa vaikuttaa nyt aivan uudenlaisia hedelmiä. Ja ihminen sanoo silloin Jumalalle: ”Isä, minä huomaan, että sinä kutsut minua suureen työhön, anna siis minun siihen valmistua. Minä näen, että sinä kutsut minua, ei ainoastaan olemaan veli kaikkien kanssa, ei ainoastaan häipymään näkymättömiin, tulemaan pieneksi ja näkymättömäksi, vaan sinä kutsut minua työhön. Sinä sanot minulle: ”Kaitse minun lampaitani, auta minun lapsiani!”. Enää

en saa ajatella yksin itseäni, en saa ajatella omaa täydellisyyttäni, vanhurskauttani. En saa enää ajatella: Tahdon ulkonaisesti olla kaikkien palvelija, etten ketään sortaisi, niin en saa enää ajatella, sillä sinä kutsut minua työhön ja sanot: ”Auta minun lapsiani.” Ja minä sanon: ”Minä tahdon! Minä tahdon valmistua siihen työhön, johon sinä minut kutsut!” Ja silloin ihmiselle selvää uusi tapa, miten hän voi auttaa toisia ihmisiä. Hänelle selviää, että kaikki kulttuuri, joka on saavutettu sielun ja hengen viljelyksen avulla, on otettava Jumalan palvelukseen.

Kun ihmisessä on herännyt usko, niin hän ensin tuntee, että hänen täytyy luopua mammonasta, koska hän tietää, ettei ihminen voi palvella kahta herraa. Ja koska hän ei tahdo palvella mammonaa, sillä hän ei tunne sukulaisuutta mammonan kanssa, ja koska hän tuntee olevansa Jumalan poika, niin hän ensin luopuu mammonasta, hän tahtoo kulkea Jumalan teitä. ”Sinä, mammona, olet se, joka viekottelet ihmiset pois totuuden luota, minä en sinua palvele, minä kiellän sinut!” Mutta vaikka hän on näin sanonut ja on toteuttanut tuon ensimmäisen näkemyksensä, niin nyt hän näkee, että kaikki se, jota kutsutaan mammonaksi ja joka voi ihmistä viekoitella, kaikki se, joka on seurausta ihmisen sieluelämästä, kaikki se, joka kuuluu mammonaan, kaikki se on voitettava. Sitä ei pidä enää paeta, vaan se on voitettava, se on nostettava, annettava Jumalan käteen, se on tehtävä Jumalan palvelijaksi. Ei mikään paha, ei Saatana eikä paha henki, ei mikään, jota ihminen on oppinut elämässä kiroamaan ja vihaamaan, tule olemaan ikuisesti kadotettu, sillä kaikki se on lunastettava. Kaikki mammona, pahimmat perkeleet ja Saatana, kaikki se, mikä on vetänyt ihmistä etäälle Jumalan valtakunnasta, on otettava Jumalan palvelukseen. Nyt ihminen sanoo sille: ”Katso sinä, joka olet ollut niin ylpeä vallastasi,

siitä, että saat kaikkia sortaa, kaikkia viekotella pois Jumalasta, sinä olet nyt rakkauden kautta muuttuva Jumalan palvelijaksi!” Ja kun ihmisen sielussa on syttynyt tämä uusi usko, silloin hän ymmärtää uudella tavalla kaiken inhimillisen elämän. Hän ymmärtää, että hänen on nyt asetettava Luojaksi, että hänen on itse asetettava tähän maailmaan sankariksi ja luojaksi, sillä hän on tullut tänne näyttämään itselleen ja muille, kuinka mammona otetaan Jumalan palvelukseen, kuinka mammonasta tehdään Jumalan orja. Ja ihminen sanoo silloin Jumalalle: ”Isä, tapahtukoon sinun tahtosi. Nyt en saa enää mitään paeta, en mitään arkailla. Anna sentähden minulle kaikki, mikä on minulle välttämätöntä sinun palveluksessasi, anna valtaa, anna maailman kunniaa, anna, mitä tahdot. Kaikki, mitä minulle tulee, otan vastaan sinun lähettämänäsi lahjana, työvälineenä, koetuksena, ja minä tiedän, että minun on käytettävä sitä kaikkea sinun kunniaksesi. Minun tulee sillä kaikella palvella sinua, en saa enää paeta rikkautta, kunniaa, valtaa, en mitään siitä kaikesta, joka oli minulle niin vaikeata kestää silloin, kun sinun uskosi oli ensin herännyt rinnassani. Nyt saavat tulla kunnia ja valta, saa tulla kaikki se, mikä ihmisiä kietoo, kaikki se saa vapaasti tulla minun luokseni, jos sinä niin tahdot. Se tulee, jos sinä käsket, se tulkoon, ja minä tahdon sinua sillä kaikella palvella!” Ja vanhurskaan ihmisen käy, niinkuin hän rukoilee, sillä vanhurskas on elävä uskosta.